

Mesačník Miestneho odboru MS Banská Bystrica - roč. XXVII. č. 306-2/2018

*Nezabúdajme na to, čo bolo, lebo nás treba
pre to, čo príde.
A to chce ostať pevne pri zemi,
rešpektovať práva každého na vlastný názor
a hľadať medzi sebou predovšetkým to,
čo spája.*

(J. C. Hronský)

SLOVENSKO – MOJA VLAST'

Medzi Dunajom a vysokými Tatrami v samom strede Európy leží nevelký kus zeme privrátenej k slnku, aj keď počas každého roka nebo nad nami tomuto kúsku zeme „pridelí“ aj rôzne starosti napriek tomu, že táto krajina je plná jedinečných prírodných krás i pohostinných ľudí. Napriek všetkému čo nás ľudí, žijúcich na tejto zemi počas každého roka, trápi, si uvedomujeme, že v tejto našej kolíske sa po tisícročia písali dejiny nielen naše, ale aj dejiny iných národov. Predkovia Slovákov, ktorí do tejto krajiny doputovali pred pätnástimi storočiami, tu zapustili svoje korene, zrástli s horami i dolami, vybudovali tu svoje dediny, založili rodiny a vytvorili pozoruhodnú kultúru ducha, ktorá sa stala podstatou národného bytia. Kto tomu neverí, mal by sa zahĺbiť do pamäti predkov, mať úctu k výnimočným predkom a zamyslieť sa nad medzníkmi histórie. Rok tento je v tomto smere výbornou príležitosťou, aj keď dnešný náš život prináša okamihy, ktoré nás o veľa oberajú a trápi. Kto na tomto má svoj podiel, to musí posúdiť každý z nás. Aj preto sa z času na čas zvykneme opýtať: *Kto dodržal sľuby dané v záujme lepšieho života ľudí na Slovensku i dané slová, smerujúce k ochrane pamäti národa, počas predchádzajúcich rokov? Ak každý z nás zájde do svojho vnútra, musí zájsť do dávnych rokov našich dejín, lebo to vždy boli roky, ktoré poznačili život našich predkov a od tohto života sa počas storočí odvíjali všetky naše konania. Pozoruhodnými rokmi a dňami v týchto rokoch boli z pohľadu predkov na život v rôznych obdobiach najmä „osmičkové roky“ a nakoľko aj tento rok je osmičkový, mali by sme počas jeho dní dať úctu všetkému, čo spájalo a spája Slovákov v smerovaní k svojej zvrchovanosti a samostatnosti. Určite tak urobíme nielen verejne, kedy si spoločne pripomenieme vzácnu chvíľu, ale predovšetkým každý vo svojom vnútri, aby sme skutkami naplnili vzácny odkaz: „Dedičstvo otcov, zachovaj nám Pane.“ A toto*

dedičstvo treba poctivo opatrovať a chrániť, lebo patrí k nám, a tak sa to patrí, aby sme za každých okolností ostali ľuďmi a vedeli sa priamo postaviť ku všetkému, čo ten náš život „kvári“, lebo ako to vyslovil Vladimír Mináč: „Dom, v ktorom všetci bývame, bude skutočným domovom, útulným a dôverným, keď v ňom bude bývať s nami i s budúci aj naša minulosť.“

Presne nad týmto odkazom sa zamýšľali mnohí Slováci doma a vo svete v čase, keď sme pred 25 rokmi ako národ zastali na prahu našej vlastnej cesty životom s jasnými cieľmi: očisťovať túto našu cestu od balvanov minulosti a mať pred sebou svoju hviezdu na obzore, ku ktorej nám treba dôjsť, aby sme tú našu cestu mohli urobiť rovnejšiu pre potomkov. Na tejto ceste nás mali v tom najširšom zmysle viesť slová Ludovíta Štúra: „Kto dom svoj usporaduje a veci v ňom do náležitého poriadku uvádza, ten tým druhému naskrze neškodí, iba, že by si to jeho sused myslel a škodné mu pritom jeho námety podstrkoval, neprajúc mu dobre.“ Ak si máme veci riadne usporiadať v našom vnútri, musíme si pripomenúť všetky okolnosti, ktoré sa odohrali pred 170 rokmi v pamätnom meruôsmom roku 1848, rovnako sa musíme pravdivo zamyslieť nad skutočnosťami, viazucimi sa k 100. výročiu vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov v roku 1918, mali by sme si poctivo urobiť „inventúru udalostí“, ktoré sa odohrali pred 80 rokmi v roku 1938 a o nič menej vypovedať pravdu aj o tom, čo sa dialo pred 70 rokmi v spoločnom štáte v roku 1948 i pred 50 rokmi v roku 1968. Prečo práve tieto slová? Zrejme preto, lebo sme sa vedeli vysoko kultúrne dohodnúť na našom rozdelení, ktoré podnes obdivuje celý svet. Preto sa nás veľmi dotkli slová českého prezidenta a ikone slovenského národa Alexandra Dubčeka, ktorými, napriek súčasnému „nadštandardným vzájomným vzťahom“, verejne urazil jednu z významných etáp spoločných dejín a mal by sa Slovákom minimálne ospravedlniť, lebo uraziť bratský národ sa naozaj nepatrí.

Iná a možno ešte nepríjemnejšia vec je, keď vlastný štát a tých, ktorí sa podieľali na jeho vzniku, urazia vlastní. Pri pohľade na našu slovenskú prítomnosť dost' zle na ľudí zapôsobilo vyjadrenie nášho slovenského prezidenta, že Slovensko je mafiánsky štát, keď sa do rozporov pred celým národom dostávajú najvyšší predstavitelia štátu a vzájomne si posielajú odkazy cez televízne

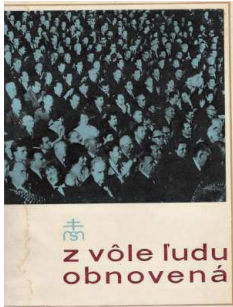
obrazovky, zabúdajú na dané predvolebné sľuby a na svetle sveta sa objavili aj priestupky vo všeličom možnom, len nie dôstojnom pre hlavu štátu. Ďalšou nie príjemnou skutočnosťou v tomto čase bolo udeľovanie štátnych vyznamenaní pri štvrtstoročnici samostatného Slovenska. Pán prezident ich udelil v prevažnej miere tým, ktorí pred 25 rokmi vytvorili petíciu „Za spoločný štát“ a samostatné Slovensko nechceli a dokonca niektorí z ocenených proti tejto samostatnosti hlasovali. Žiaľ, stalo sa a preto by sme mali byť v týchto nasledujúcich rokoch pri každom pripomínaní historických udalostí našich dejín ostrážiti a pri každom ocenení zásluh o slovenskú zvrchovanosť pripomenúť odkazy veľikánov, ktorí stáli pri formovaní moderného slovenského národa a bojovali za jeho neodňateľné práva na samostatnosť. Pripomínam preto pre mnohých odkaz tvorcov známeho „Pozvania k Tatrinu“ z 27. augusta 1844: „Mnoho slov netreba. Dosť je na tom, že kto len čo cíti ako Slováč, musí uznať, že je zvrchovaný čas, aby sa pre slovenský národ a život niečo po slovensky začalo. Milí Slováci. Zdvihnite svoje hlavy, dajte sa do dobrého diela, vychovávajte mládež oddanú národnému životu, lebo každý národ nie v tom, čo mu je cudzie, ale v tom čo mu je vlastné sa spojí.“

Tém pre tento osmičkový rok, ktoré by sme si mali my Slováci spoločne so všetkými, ktorí s nami v našej Slovenskej republike v dobrom žijú, s úctou pripomenúť, je veľa. Je na nás, aby sme sa cez tieto témy vracali k podstate nášho života, aby sme neničili, ale zveľaďovali, aby sme sa neurážali, ale oslovovali v dobrom, aby sme neklamali, ale hovorili pravdu, nech je akákoľvek tvrdá. Ak tak budeme činiť, budeme lepší a šťastnejší, budeme bratskejší a zrejme aj vnútorne bohatší, lebo vtedy bude náš život riadiť úcta k ľuďom, poctivosť, čestnosť a kultúrnosť – vlastnosti, na ktorých stojí ten spoločný slovenský dom. Pre život v tomto našom dome si nám preto treba častejšie pripomínať podstatné medzníky našich dejín, o ktorých by sme mali veľa vedieť, aby sme mohli po pravde a práve riešiť veci verejné i veci vlastné a držať sa pri tom múdrych slov predkov: „Bráňme si slovenský svojráz, lebo ten zasahuje až na dno duše a ukazuje sa v našom pomere k svojmu ja, k rodine, spoločenstvu, k chrámom, k školám, k národu i celému svetu. Ukazuje sa v chápaní životnej pravdy, mravu i ľudského charakteru. Mali by sme mať pre náš život našu slovenskú pravdu, pri ktorej sa nemôžeme rozísť, lebo od toho závisí, čo bude ďalej s nami.“

Igor Kovačovič

PRIPOMÍNAME SI

Z VÔLE LUDU - 50. výročie obnovenia členskej základne Matice slovenskej

Rok 1968 vošiel do histórie ako rok oživotvorenia spolkovej zložky Matice slovenskej. Priniesol podstatné rozšírenie pôsobnosti našej národnej ustanovizne doma i za hranicami našej vlasti. Matica slovenská vyrástla z viery národa a v novodobej histórii vytvorila symbol zviazanosti slovenského národného pohybu, či to bolo pri jej vzniku v roku 1863, alebo v rokoch 1918 – 1919, ale najmä v jubilejnom roku 1963, ktorý pripomíname cez slová vtedajšieho vedeckého tajomníka MS Pavla Vongreja pri odhaľovaní pamätnej tabule na prvej budove MS: „*Preto dnes a teraz v úcte vzdávame hold všetkým matičným pracovníkom v minulosti, a to nie iba tým čelným funkcionárom, ktorí v tejto budove vo dvoch matičných etapách pracovali a ktorých mená sa od tejto chvíle budú na nej skvieť zlatorezom. Vzdávame tu hold a vďaka tým desiatistom účastníkov matičnej práce v jej prvom období, priznávame sa k pokrokovému odkazu neskoršej stotisíciky matičných členov z celého Slovenska, Čiech i zahraničia, a najmä k ich vyspelej ľudovýchovnej a estetikej práci v miestnych matičných odboroch.*“

Prvé lámanie matičných ľadov sa začalo už v rokoch 1965 – 1967 cez myšlienky vzniku Matice slovenskej pri jej 140. výročí obnovy Martinských kultúrnych slávností a rehabilitáciou Martina ako celoslovenského strediska národnej kultúry, cez mnohorozmernú matičnú činnosť, ktorej súčasťou boli aj myšlienky vseslovenskej vzájomnosti, ale hlavne myšlienky jednoty národa pevne spätého s jeho dotvorením na moderný národ v budúcnosti. Po peripetiách roka 1967 s vtedajším prezidentom ČSSR Antonínom Novotným, v rámci demokratického obrodzovacieho procesu pracovníci Matice slovenskej 15. marca 1968 vydali Stanovisko, v ktorom zdôraznili úlohu Matice slovenskej slovami: „*Nech prehovorí ľud o Matici slovenskej, nech si povie slovenský národ, čo chce s Maticou našou.*“

A národ prehovoril jasnou rečou. Na jar 1968 Matica ešte nemala svoje niekdajšie členské organizácie, a tak si ich Slováci z južného Slovenska začali tvoriť sami vo forme klubov priateľov Matice slovenskej a to bol začiatok obnovovania členskej základne MS. Dňa 8. 4. 1968 bol založený prvý klub MS v Galante a následne vznikali ďalšie, v Sládkovičove, Šali, Košútoch, Diakovciach, Žihareci, Matúškove, Štúrove, Vlčanoch, Nedede, Tomášikove, Tešedíkove, Leviciach, Nových Zámkoch, Dunajskej Strede, Šamoríne, Nesvadoch, Komárne, Uľanoch nad Žitavou, Komjaticiach, kde obyvatelia slovenskej národnosti prvý raz po osemnástich rokoch verejne rokovali v rodnej reči. V matičnom hnutí sa od začiatku stretávali prejavy národnej spolupatričnosti a vzájomnej podpory a na zakladajúce zhromaždenia prichádzali obyvatelia z ďalších miest a dedín a matičné hnutie sa postupne rozširovalo aj na západné, stredné, východné i severné Slovensko. Centrom matičného hnutia na východnom Slovensku sa stal Prešov a na národnej manifestácii 20. 5. 1963 sa zúčastnili aj obyvatelia Košíc, Bardejova, Humenného, Popradu, Stropkova, Giraltoviec, Trebišova, Spišskej Novej Vsi, Rožňavy, Starej Ľubovne, Sabinova, z miest, v ktorých si matičiari často kliesnili svoju cestu cez rôzne prekážky. Napriek tomu, že na území stredného a západného Slovenska sa nevyskytovali národnostné problémy, z hľadiska orientácie na národnú stránku kultúrno-osvetovej práce sa začal v mestách, dedinách rovnaký proces rozširovania matičného hnutia.

Prvý matičný klub na strednom Slovensku vznikol 30. 4. 1968 na pôde S KV KSS v Banskej Bystrici. Prvý obnovený Miestny odbor MS vznikol 4. 5. 1968 v Kubre pri Trenčíne a potom sa obnovili MO MS v Dolnom Kubíne, Bratislave - Novom Meste, Trnave, Nitre, Myjave, Martine, Čadci, Zvolene, Žiari nad Hronom, Lučenci, Ľuboreči, Liptovskom Mikuláši, Skalici, Zázrivej, Žiline, Novom Meste nad Váhom, Ružomberku, Štrbe, Svite, Veľkých Kapušanoch, Kežmarku, Námestove, Bytči, Oravskom Podzámku, Rimavskej Sobote, Prievidzi, Trenčíne, Tlmačoch, Dolnom Ohaji, Brezovej pod Bradlom, Vysokých Tatrách. Koncom júla 1968 fungovalo na Slovensku už 279 členských organizácií, 9 okresných výborov MS a kluby v Karvinej, Benátkach nad Jizerou a v Plzni. Matica slovenská vysielala svojich pracovníkov na zakladajúce schôdze, 15. mája vyšlo prvé číslo informačného bulletinu Hlas Matice a dňa 1. júna 1968 bolo v Martine zriadené Ústredie členských organizácií. Za kolektívnych členov Matice slovenskej sa prihlásili Ľudový spevokol učiteľov Slovenska, Umelecká skupina Integrácia, Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, denník Ľud, Slovenský fond výtvarných umení, Ústav slovenskej literatúry SAV, Geografický ústav SAV, knižnica TIOS Trenčín, ONV v Žiari

nad Hronom, Slovenský výbor ZČSP, Hudobno- spevácky súbor Liptov z Hubovej, SEUK a ďalší. Dňa 29. apríla 1968 sa stretla v Martine Rada MS a zriadila osobitnú komisiu, ktorá 4. mája 1963 odporučila SNR vydať ako jeden z prvých zákonov v roku 1968 - Zákon o Matici slovenskej. Dňa 27. 6. 1968 poslanci SNR jednomyselne schválili návrh zákona č. 97/68 Zb. a tento zákonodarný akt bol prvým v histórii slovenského národa, ktorý legalizoval Maticu ako jednotu inštitucionálnej a členskej zložky.

V dňoch 9. – 10. augusta 1968 sa v duchu slov P.O. Hviezdoslava: „*Otvorte portál chrámu dokorán Matici našej natešený národ v sviatočnom rúchu, venčený, nech valne dnu na valné sa valí zhromaždenie*“, uskutočnilo obnovujúce valné zhromaždenie Matice slovenskej. Otvárajúci prejav mal predseda MS národný umelec Laco Novomestský, s pozdravnými prejavmi vystúpili predseda SNR Ondrej Klokoč, vedúci tajomník KV KSS Anton Ťažký a predstaviteľ SAV Alexander Matuška. Správu predniesol správca Matice slovenskej Ján Marták. Valné zhromaždenie MS schválilo Stanovy MS, zvolilo 62 členný Výbor MS, 15 členné Predsedníctvo Výboru MS a 9 členný Dozorný výbor MS, vzdalo vďaka a hold zakladateľom Matice slovenskej na Národnom cintoríne a v duchu slov Andreja Sládkoviča: „*Slovenský brat! Objím si mať, lúb verne objatú! Zem slovenská je tvoja mať, miluj zem tú svätú!*“ a prijalo „*Ohlas k slovenskému národu*“. Vyvrcholením obnovujúceho valného zhromaždenia bol slávnostný program „*Zem spieva*“ v martinskom amfiteátri dňa 11. augusta 1968, pred ktorým na národnej manifestácii za účasti vyše šesť tisíc ľudí so svojím prejavom vystúpil prezident republiky, armádny generál Ludvík Svoboda a vyslovil aj takéto myšlienky: „*Matica slovenská má v histórii slovenského národa neobyčajný význam. Matica sa stala symbolom lásky k národnému bytiu i k rodnému jazyku, zjednocovala všetkých, ktorí vedeli, že národná výchova je neoddeliteľnou podmienkou pokroku. Matica slovenská sa stáva znova tou významnou inštitúciou, akú si ju predstavovali jej zakladatelia a ktorá určite zohrá dôležitú úlohu v dnešnom i budúcom živote!*“

Z vôle ľudu obnovená – podielová kniha MS o udalostiach pamätného roka 1968 zostavili Ivan Geguš a Miloš Kovačka

PRE POTEŠENIE

BOLO I BUDE

Samo Chalupka

Boli sme my. Boli medzi národami,
Jako ten náš Kriváň nad tými Tatrami.
Bol ten náš kraj v kvete, ale ten kvet zvädol:
Dobrá noc Slováci! Váš deň už zapadol –
A keď aj zapadol, veď on zase skvitne,
Ten náš slovenský kraj v nový kvet vykvitne!
Hore sa Slováci! Hore sa! - a Boh dá!
Bude Slovák ešte, čím býval inakdá.
Stojí ešte Kriváň nad Tatrami:
Bude Slovák, čím bol medzi národami.

ZDRAVIE Z BOŽEJ LEKÁRNE – O MEDE

Deti len vtedy sú zdravé, ak majú med často v strave. Ten chorobu nemiluje, kto med v čaji často pije. Keď si dáš medu každý deň, budeš zdravý ako rybka, nechytí ťa žiadna chrípka. Kto med často používa, chorý veľmi zriedka býva. Tomu srdce zdravo bije, kto nápoje s medom pije. Niet lepšieho lieku, ako med piť v sladkom mlieku. Kto med často ješť bude, žiť bude v stálom kľude. Kto chce nervy dobré mať, musí medík užívať. Nemá medu v sebe dosť, kto trpí na nespavosť. Chceš mať zdravie v plnej sile? Tak nejedz med náhodne, ale často každý deň, budeš zdravý ako peň.

PRANOSTIKY K ZAČIATKU ROKA

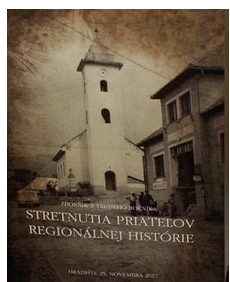
Keď sa rok mrazom a snehom začína, sľubuje dosť chleba, ale málo vína. Dážď keď nesie január, neteší sa hospodár. Keď január vodu opustí, v ľad mu ju zas marec zhusť. Keď je v januári pekne, bude pekné leto. Čo január zmeškal, február doháňa.

Vo februári ľad a sneh, v lete prinesú včely med. Raduj sa gazda, keď na Hromnice pre zimu musíš obliecť dve kabanice. Ak svieti slnko na Hromnice, bude hojnosť žita a pšenice. Svätý Matej ľady láme, ak ich nenájde, hneď ich narobí. Aký bude ostatný fašiangový deň, taký bude pôst.

Z ČINNOSTI

KONCERT HRADIŠŤANU DEŇ V NOVOHRADĚ

Dňa 25. 11. 2017 sa v Kultúrnom dome obce

Hradište (okres Poltár) uskutočnil tretí ročník *Stretnutia priateľov regionálnej histórie*. (Organizátori: OZ Priatelia histórie Novohradu a Prehradište, Obec Hradište). V úvode boli ocenení úspešní autori študentskej

súťaže *História Novohradu 2017*. Celkový víťazom sa stal Patrik Filo (Gymnázium BST Lučenec). Najlepšie práce (8) troch kategórií boli publikované v zborníku (528 s., náklad 1700 ks). Potom nasledovali prednášky: RNDr. Ján Aláč hovoril na tému *Jednodetstvo alebo rozprávanie o pustých školách a prázdných dvoroch*, Mgr. Zuzana Poláková, PhD. hovorila o netradičných detských hroboch *Deti v hrncoch* a Gortvy –Bizzova s PhDr. Vladimírom Mitašom, PhD. predstavili netradičné nálezy z doby bronzovej z Cino-bane a Radzoviec. Na stretnutí boli prezentované tri nové publikácie: druhé vydanie knihy Vladimíra Polívku *Lučenec a kraj Novohradský* (I. vyd. 1928), druhé vydanie novely Samuela Činčuráka *Tajná vrahovia* o probléme tzv. jednodetstva v Novohrade a *Nárečie Lupoče* doc. PhDr. Zuzany Bohušovej, PhD. Na stretnutí sa zhodnotili doterajšie aktivity v poznávaní histórie Novohradu s cieľom pokračovať v odkrývaní bielych miest v histórii tohto regiónu. (doc. PaedDr. Július Lomenčík, PhD.)

ŠACHOVÝ TURNAJ

Dňa 3.1.2018 sa v priestoroch Spojenej školy v Kremničke uskutočnil pri príležitosti 25. výročia vzniku Slovenskej republiky tradičný, v poradí už 22. ročník novoročný šachový turnaj, ktorý spoločne pripravili ŠK CVC Junior a MO MS pod garanciou štátnej tajomníčky MŠVVaŠ SR Mgr. Oľgou Nachtmannovou, PhD. Štátna tajomníčka sa s primátorom Banskej Bystrice Jánom Noskom a predsedom MO MS JUDr. Pavlom Boroňom zúčastnila slávnostného otvorenia turnaja a všetci sa v úvode k účastníkom prihovorili a pozdravili. Spolu s nimi sa vyhlásenia výsledkov turnaja a odovzdávanie ocenení zúčastnil aj poslanec BBSK PaedDr. Ladislav Topol'ský. V hlavnom turnaji hralo 90 hráčov a zúčastnilo sa ho aj viacero mládežníckych talentov a reprezentantov SR. Turnaj vyhral Tomáš Danada z ŠK Nafta Gbely pred talentovými reprezentantmi SR bratmi Viktorom a Filipom Haringovcami z domáceho ŠK Junior CVCV, ktorí obsadili 2. a 3. miesto. Za nimi skončili J. Puškár, R. Turčan a R. Pánis z ŠK Veža B. Bystrica. Ďalšími umiestnenými hráčmi boli A. Vasiljev z Moskvy, Kate Nikanová z Bieloruska, G. Pacher a P. Kolesár zo Žiliny. V kategórii mládeže do 18 rokov medzi dievčatami zvíťazila Stella Sáňková z ŠK Garde Detva

pred S.A. Cibulkovou z ŠK Junior CVC a K. Biobrovou z Garde Detva. V prvej trojke chlapcov do 18 rokov v hlavnom turnaji obsadili prvé miesta bansko-bystrické talenty z TOP 10 V. Haring, F. Haring a R. Turčan. Kategóriu seniorov vyhral Juraj Lišiak z PŠK B. Bystrica. Mládežníckeho turnaja GPX do 14 rokov, v ktorom sa súperilo o vysoké body do postupového seriálu náborových turnajov GPX sa zúčastnilo 86 hráčov v šiestich kategóriách. V kategórii dievčat do 14 rokov zvíťazila Marta Krahulcová z ŠK Prievidza a u chlapcov bol najlepší Karol Kostelanský z ŠK Považské Podhradie. V kategórii 11 ročných dievčat zvíťazila Simona Bocníčková z KŠ Bratislava a u chlapcov Adam Kusý z CVC Liptovský Mikuláš. V kategóriách najmladších do 8 rokov zvíťazili Beáta Mederlyová z ŠK Levice a Lukáš Strapec z ŠK Junior CVC. Poháre, medaily, diplomy a vecné ceny do turnaja venovali MŠ VVaŠ SR, Mesto Banská Bystrica, Miestny odbor MS, CVC Havranské a ŠK Junior CVC. Poďakovanie za vydaté podujatie patrí vedúcemu turnaja Ing. Zdenkovi Gregorovi a všetkým jeho dobrovoľným pomocníkom z radov organizátorov turnaja i vedeniu SŠ v Kremničke, ktoré vytvorilo veľmi dôstojné prostredie a dobré podmienky pre celý turnaj. Vysoká športová úroveň, účasť nádejných talentov, nadšenie a spokojnosť účastníkov turnaja zaväzujú organizátorov v pokračovaní tradície aj v nasledujúcich rokoch.

ZASADAL VÝBOR MO MS

Dňa 8.1.2018 v matičnom dome na ulici M. Rázusa sa po prvýkrát v Roku slovenskej štátnosti stretli členovia výboru MO MS. Po úvodnom uctení si významného medzníka

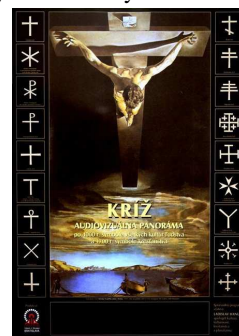

slovenskej štátnosti, 25. výročia vzniku samostatnej SR, predseda MO MS JUDr. Pavol Boroň poblahoželel januárovým oslávencom a poželal všetkým členom výboru MO veľa entuziazmu do každodennej matičnej práce. Následne sa uskutočnila kontrola plnenia prijatých úloh z roku 2017, predstavenie zámerov matičnej práce všetkých súčastí MO MS v roku 2018, prezentácia orientácie obsahového zamerania mesačníka Zvon v I. polroku 2018 a viacerí členovia výboru MO prezentovali svoje návrhy do plánu činnosti. V ďalšej časti rokovania predseda MO MS informoval o súčasnom stave vykonaných opráv v objekte matičného domu, o možnostiach finančnej podpory matičných projektov cestou Členského ústredia MS, o súčasnom riešení vo vydávaní nových členských preukazov, o návrhu na obnovu pamätníka čs. legionárov pri obci Badín. V ďalšom bode boli podané informácie o vykonaní kontroly kotolne v objekte matičného domu, o stave čerpania vody v objekte, o riešení finančných úhrad nájomcami priestorov, o podpore vnútorného vybavenia klubovne sponzormi zo Žiaru nad Hronom a schválené boli aktuálne výdavky za vymaľovanie priestorov, za administratívne úkony a za drobné náklady, súvisiace so zabezpečovaním prevádzky objektu. V rozprave sa

potom venovali relácii Rádia Regina k 25. výročiu vzniku SR, v ktorej účinkovali viacerí členovia výboru MO, uskutočnenému novoročnému koncertu MS vo Zvolenskej Slatine a kriticky sa vyjadrovali aj k viacerým udalostiam začiatku roka 2018, akými bolo udeľovanie vyznamenaní prezidentom SR osobnostiam, ktoré sa nezaslúžili o vznik samostatnej SR, vyjadrenia českého prezidenta Zemana na adresu A. Dubčeka, vyhlásenia nových predstaviteľov MS k súčasným zámerom smerovania našej národnej ustanovizne. V závere schválili prijatie novej členky MO MS Mgr. Drahomíry Fischerovej.

KRÍŽ

V dňoch 10. a 11. 1. 2018 sa v rímskokatolíckych kostoloch sv. Petra a Pavla v Hriňovej a sv. Františka z Assisi v Detve uskutočnila pri príležitosti zapísania drevených vyrezávaných krížov z Podpoľania do zoznamu duchovného dedičstva Slovenska Audiovizuálna koncertná panoráma o 4000 ročnom symbole všetkých kultúr Sveta a 1700 ročnom

symbole

všetkých kresťanov „KRÍŽ“. Túto audiovizuálnu prezentáciu v spolupráci s Kultúrnym centrom Andreja Sládkoviča v Detve a Odborom kultúry Mesta Hriňová scenáristsky a režijne pripravil prvý ponovembrový predseda Matičnej slovenskej Ing. arch. Viliam Ján Gruska. V tomto vysoko duchovnom programe účinkovali v hre na organ Mgr. art. Marta Gáborová, v hre na trúbku Mgr. art. Marek Bielik, v hre na violončelo Mgr. art. Pavol Mucha, v hre na fujaru doc. Ing. Karol Kočík, spevácke zoskupenia žien z Banskej Bystrice, Zvolenskej Slatiny, Hriňovej a Detvy, texty fragmentov z diel Rudolfa Bednárika, Matúša Dullu, Milana Rúfusa a Wilhelma Ziehra predniesli Jozef Šimonovič a Ľubica Michalíková. V programe zazneli hudobné diela Johana Sebastianá Bacha, Petra Ebena, Tomasso Albinoniho, Heinricha Gottfrieda Stolzela, Pietra Baltassareho, Oliviera Messiaeniho a Vladimíra Godára a na digitálnej prezentácii panorámy, ktorú tvorili výtvarné diela Wilhelma Ziehra, Martina Martinčeka a Dušana Jurkoviča s témou kríža, pohľady na drevené kríže z Podpoľania, drevené kostoly gréckokatolíkov a pravoslávnych, artikulárne chrámy evanjelikov a v. a kalvárie na Slovensku, sa podieľali Martin Janšto st., Lukáš Mackovjak a Ivan Ivan. Zamyslenie o tejto koncertnej panoráme vyslovil pri jej uvedení v martinskom evanjelickom chráme Božom 7.2.2017 správca rímskokatolíckej farnosti vo Vrútkach MUDr. Mgr. Milan Žila a v širších súvislostiach dejín po podpísaní Spoločného protokolu Svetového luteránskeho zväzu a Katolíckej cirkvi „O učení a ospravednení vo viere“ v Augsburgu 30. októbra 1999 to vyjadril v texte „Predĺžené evanjelium“, ktorý vznikol ako reakcia na tento akt, národný bard, nositeľ Ceny Jozefa Čigera Hronského básnik Milan Rúfus.

NA (NE)POSLEDNEJ STRANE ...

BLAHOŽELÁME

1.2. Bruno KORYTKO, ml. 2.2. Blažena SADLOŇOVÁ, 6.2. Mgr. Marta KARVAŠOVÁ, 7.2. Vincent ADAMČÍK, 8.2. Jozef KARVAŠ, 12.2. JUDr. Pavol BOROŇ, Jana JÓBOVÁ, 14.2. Ing. Jozef HAVRAN, Ing. Aurel HRUŠOVSKÝ, 15.2. Ing. Antónia JAKUBOVÁ, 21.2. Ján ZACHAR, 22.2. Vladimír KYSEL, 23.2. Daniel KARTIK, Pavol SPIŠIAK.

Želáme Vám, matičiari – februároví oslávenci, k Vaším narodeninám veľa zdravia, šťastia

UPOZORŇUJEME VŠETKÝCH ČLENOV MO MS V BANSKEJ BYSTRICI

***NA ZAPLATENIE ČLENSKÉHO PRÍSPEVKU za roky 2017 – 2018,** nakoľko z členského zabezpečujeme pravidelný matičný život v našom meste a podporujeme konanie všetkých podujatí, na ktoré vás každý mesiac čo najsrdečnejšie pozývame.

*** MESAČNÍK ZVON môžete získať (aj staršie čísla)** pri osobnej návšteve každý pondelok a štvrtok v čase od 14.00 – 16.00 hod. v našom matičnom dome a prečítať si ho môžete aj na webovej stránke MO MS www.maticabb.webnode.sk

*** NA ZMENU MAILOVEJ ADRESY MO MS** - Ak nám chcete posilať vaše návrhy, žiadosti, články a pripomienky - Nová mailová adresa MO MS je momaticabb@gmail.com

PROGRAM NA FEBRUÁR

5.2. 17.00 VÝBOR MO MS

Druhé riadne zasadnutie v roku 2018
M: DMS, Dolná 52 O: Výbor MO MS

10.2. 14.00 FAŠIANGY

Tradičné fašiangové zvyky v podaní folklórnych súborov
M: KD Slovenská Ľupča O: MKS a DFS Dratvárik

12.2. 15.30 OSOBNOSTI A UDALOSTI

Stretnutie členov MS k 50. výročiu obnovenia členskej základne MS a 130. výr. smrti J. M. Hurbana (21.2.1888)
M: DMS, Dolná 52 O: Historická sekcia MO MS

10. – 14.2. UŽ SA FAŠANG KRÁTI

23. ročník prezentácie fašiangových zvykov Slovenska
M: Čierny Balog O: OÚ, FS Kýčera, MOMS

25.2. POZNAJ A OCHRAŇUJ

Poznávací výlet členov MO MS a klubu Lipa do expozície Drotárskeho múzea
M: Bytča O: Turistická sekcia MO MS a Klub Lipa

19. – 23.2. 2018 JARNÉ PRÁZDNINY ŠKÔL BBSK

5., 12., 19. a 26.2. o 14.00 KLUB PALIČKOVANEJ ČIPKY

Tvorivé stretnutia členiek klubu
M: DMS, Dolná 52 O: KPČ MO MS

5., 12., 19. a 26.2. o 14.00 KLUB SENIOROV LIPA

Kultúrno-spoločenské stretnutia členov klubu
M: DMS, Dolná 52 O: Klub Lipa a MO MS

1., 8., 15. a 22.2. od 16.00 TVORIVÉ STRETNUTIA

členov speváckych skupín Hronky, Horehronci
M: DMS, Dolná 52 O: Národopisný klub MOMS

* SÚŤAŽ

SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Predstavenstvo Spolku slovenských spisovateľov (SSS) vyhlasuje súťaž o ceny a prémie za významné diela pôvodnej literatúry vydané v roku 2017. Ide o Ceny a Prémie M. Rúfusa za poéziu - L. Ťažkého za prózu - A. Matušku za literárnu vedu alebo esejistiku - M. Ďuričkovej za literatúru pre deti - K. Jarunkovej za literatúru pre mládež.

**Termín podania prihlášok je do 20.2.2018 na adresu: SSS
Laurinská 2, 815 84 Bratislava**